

Mối liên hệ ký hiệu học - Folklore học và vấn đề vận dụng vào các nghiên cứu văn học dân gian

VŨ ANH TUẤN

Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

VŨ THỊ TÚ ANH

Bộ Giáo dục và Đào tạo

Nhận bài: 02/05/2020 - Duyệt đăng: 30/05/2020

Tóm tắt:

Trong bối cảnh đương đại, phương pháp tiếp cận kí hiệu học văn hóa đang được áp dụng phổ biến trong nhiều ngành khoa học xã hội – nhân văn, đặc biệt với Folklore học. Bài báo tổng thuật về mối liên hệ kí hiệu học và Folklore học qua một công trình nghiên cứu tiêu biểu của Folklore học thế giới cuối thế kỷ XX như một cách xác định vai trò và cách thức tiếp cận kí hiệu học trong nghiên cứu văn học từ góc nhìn văn hóa, nhấn mạnh các khuynh hướng của phương pháp tiếp cận này trong mối quan hệ với văn hóa dân gian. Từ đó định hướng về triển vọng rất khả quan của hướng tiếp cận từ kí hiệu học đến vấn đề vận dụng nghiên cứu văn học dân gian các dân tộc VN trong bối cảnh hội nhập khu vực. Phân vận dụng là một minh chứng cụ thể làm rõ vấn đề: Nghiên cứu tác phẩm văn học dân gian từ góc độ kí hiệu học sẽ nhận ra được các thành tố kiến tạo nên nó là sự tổng hòa các hệ thống kí hiệu - sáng tạo văn hóa trong quá trình hình thành có tính lịch sử các mô hình cấu trúc đặc trưng thể loại, các motif, các biểu tượng... vốn đã tồn tại là những đơn vị cấu trúc phổ quát ẩn sâu trong truyền thống văn hóa thẩm mỹ, là những đại lượng bất biến, lặp đi lặp lại tạo thành bộ công thức Folklore – những thực thể hình thức ý tưởng mang nghĩa.

Từ khóa: Văn bản văn học dân gian, kí hiệu học về văn hóa, bản chất chức năng ngữ nghĩa, bộ công thức Folklore

Abstract:

In the contemporary context, cultural semiotics approach is being applied widely in many social sciences - humanities, especially with Folklore. This paper summarizes semiotic and Folklore relation learned through a typical research work of world Folklore in the late twentieth century as a way to determine the role and how to access semiotics in literary research from a cultural perspective, emphasizing the trends of this approach in relation to Folklore. Thus, the researcher recognizes orienting on the very promising prospects of the approach from semiotics to the implication on Vietnamese Folklore research in the context of regional integration. The analyzed implication of this paper clarifies the problem: Studying Folklore from semiotics approach will recognize the constituent elements made of Folklore is the synthesis of sign systems and cultural creation in the historical formation process of structural characteristic models, motifs, symbols. These elements already exist as universal structural units deep in the cultural and aesthetics tradition, which are constant, repetitive quantities that make up a set of Folklore formulas – meaningful ideal forms.

Keywords: Folklore texts, cultural semiotics, semantic functional nature, Folklore formulas.